

**Trokšņa novērtējums Administratīvā
centra Torņakalnā teritorijā
starp Uzvaras bulvāri, Torņakalna staciju,
Vienības gatvi, Jelgavas ielu un
Rīgas pilsētas robežu detālplānojumu izstrādei**

Plānotā situācija

2009. gada septembris
Rīga

Satura rādītājs

1. Ievads	3
2. Programmatūra un aprēķinu metodes	3
3. Trokšņa rādītāji	4
4. Rezultāti un Priekšlikumi.....	5

Pielikumi:

1. pielikums. Informācija no pasūtītāja
2. pielikums. Transportlīdzekļu kustības radītās trokšņa līmeņu izkliedes

IEVADS

Trokšņa novērtējums plānotajā Administratīvā centra Torņakalnā teritorijā un tās apkārtnē starp Uzvaras bulvāri, Torņakalna staciju, Vienības gatvi, Jelgavas ielu un Rīgas pilsētas robežu tika veikts saskaņā ar līgumu, kas 2007. gadā noslēgts starp SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" un SIA "Metrum" (turpmāk tekstā – līgums).

Darbs tika izstrādāts divos etapos – 2007. gadā tika novērtēts trokšņa piesārņojums esošai situācijai, savukārt trokšņa novērtējums pēc plānotās detālplānojuma teritorijas attīstības tika izstrādāts 2009. gadā.

Informācija par detālplānojuma teritorijas attīstību tika iegūta no Pasūtītāja un ir pievienota atskaites pirmajā pielikumā.

Šī atskaite ietver trokšņa novērtējumu plānotajā Administratīvā centra Torņakalnā teritorijā un tās apkārtnē pēc teritorijas attīstības scenārija realizācijas. Rezultāti, līdzīgi, kā pirmā etapa atskaite, ietver kartes ar transportlīdzekļu kustības radītiem trokšņa līmeņiem trokšņa rādītājiem $L_{\text{diēna}}$, L_{vakars} un L_{nakts} dotajā teritorijā un tās apkārtnē, kā arī kartes ar trokšņa līmeņu starpībām trokšņa rādītājiem starp situāciju 2007. gadā un plānoto attīstības scenāriju.

Kartes ir apkopotas atskaites 2. pielikumā.

2. PROGRAMMATŪRA UN APRĒĶINU METODES

Trokšņa rādītāju novērtēšanai un modelēšanai izmantota trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra IMMI, kas tiek plaši pielietota Eiropas Savienībā. IMMI 2009 (Licences numurs S72/317) programmu var izmantot trokšņu rādītāju aprēķinu veikšanai atbilstoši visām metodēm, kuras nosaka Latvijas Republikas Ministru kabineta 2004. gada 13. jūlija noteikumi Nr. 597 "Vides trokšņa novērtēšanas kārtība" (ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 09.02.2006.).

Ielu un autoceļu radītā trokšņa novērtēšanai izmantota aprēķina metode, kas atbilst Ministru kabineta 2004. gada 13. jūlija noteikumu Nr. 597 noteiktajām prasībām. Tā ir Francijā izstrādāta aprēķina metode atbilstoši Francijas standartam – XP S 31 – 133¹. Dzelzceļa un tramvaja kustības radītais troksnis novērtēts, izmantojot Nīderlandē izstrādātu aprēķina metodi "RMR" (SRM II)², kas dzelzceļa kustības radītā trokšņa novērtēšanai izmanto datus par konkrēto sliežu ceļu un vilces līdzekļu tipu.

---

¹ Francijā izstrādāta aprēķina metode "NMPB–Routes–96 (SETRA–CERTU–LCPC–CSTB)", kas minēta "Arrêté du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routières, Journal Officiel du 10 mai 1995, Article 6" un Francijas standartā XPS 31–133

² Nīderlandē izstrādāta aprēķina metode "RMR" (publicēta "Reken- en Meetvoorschrift Railverkeerslawai '96, Ministerie Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, 20 November 1996"

3. TROKŠŅA RĀDĪTĀJI

Vides trokšņa novērtēšana un modelēšana tika veikta atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 13. jūlija noteikumiem Nr. 597 “Vides trokšņa novērtēšanas kārtība” (ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 09.02.2006.) un saskaņā ar darba uzdevumu vides trokšņa novērtēšanai un kartēšanai tika piemēroti šādi rādītāji:

- dienas trokšņa rādītājs – L_{diena} , kas raksturo dienā radušos diskomfortu;
- vakara trokšņa rādītājs – L_{vakars} , kas raksturo vakarā radušos diskomfortu
- nakts trokšņa rādītājs – L_{nakts} , kas raksturo trokšņa radītos miega traucējumus

Saskaņā ar šiem noteikumiem trokšņa rādītājiem L_{diena} , L_{vakars} , L_{nakts} ir definēti robežlielumi³, atbilstoši teritorijas lietojuma funkcijai. Saskaņā ar Rīgas pilsētas teritorijas plānojumu 2006.–2018. gadam ar grozījumiem⁴ (Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana) detālplānojuma teritorijā un tās apkārtnē atrodas dažāda izmantošanas veida teritorijas – jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju, teritorijas, kur atļauto izmantošanu īstenošanai pirms būvniecības veic inženiertehnisko teritorijas sagatavošanu, tehniskās izmantošanas, u.c., kurām atbilstoši MK noteikumu Nr. 597. (13.07.2004) 2. pielikumam tika piemēroti šādi trokšņa robežlielumi:

1. tabula.

Trokšņa robežlielumi

Nr. p.k.	Teritorijas lietošanas funkcija	Trokšņa robežlielumi		
		L_{diena} (dB(A))	L_{vakars} (dB(A))	L_{nakts} (dB(A))
1.	Mazstāvu dzīvojamo ēku, kūrortu, slimnīcu, bērnu iestāžu un sociālās aprūpes iestāžu teritorija	50	45	40
2.	Daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku teritorijas, kultūras, izglītības, pārvaldes un zinātnes iestāžu teritorija	55	50	45
3.	Dažādu funkciju ēku (ar dzīvokļiem) teritorijas	60	55	45
4.	Viesnīcu, darījumu, tirdzniecības un pakalpojumu, sporta un sabiedrisko iestāžu teritorija	60	55	50

Jāatzīmē, ka saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 597 (13.07.2004) 2. pielikumu trokšņa rādītāju L_{diena} , L_{vakars} , L_{nakts} trokšņa robežlielumi neattiecas uz tām teritorijas daļām, kuras atrodas dzelzceļa zemes nodalījuma joslā vai dzelzceļa aizsargjoslā, ja noteicošais trokšņu emisijas avots ir vilcienu radītā kustība. Saskaņā ar Latvijas Republikas Aizsargjoslu likuma (05.02.1997, ar grozījumiem 9.06.2003) 13. panta (3) punkta 2) apakšpunktu “*pilsētās, ciemos un citās blīvi apdzīvotās vietās platumu aizsargjoslām gar dzelzceļiem nosaka teritoriālplānojumos likumā noteiktajā kārtībā*”.

³ Pieļaujamā trokšņa rādītāja vērtība, kuru pārsniedzot pašvaldība vai Satiksmes ministrija izskata iespēju veikt vai veic pasākumus, kas samazina trokšņa radītās sekas.

⁴ Saistošie noteikumi Nr. 5 Grozījumi Rīgas domes 2005. gada 20.decembra Saistošajos noteikumos Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” 18.08.2009

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 597 (13.07.2004) 1. pielikuma 1.2. punktam, novērtējot un modelējot trokšņa rādītājus tika ņemts vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas (no plkst. 7.00 līdz 19.00), vakara ilgums – 4 stundas (no plkst. 19.00 līdz 23.00) un nakts ir 8 stundas (no plkst. 23.00 līdz 7.00). Trokšņa rādītāju novērtējuma punktu izvietojuma augstums tika piemērots saskaņā ar minēto noteikumu 1. pielikuma 1.4.2. punktu – 4 m.

Trokšņa rādītāju vērtības kartēs ir attēlotas ar 5 dB(A) soli (MK noteikumu Nr. 597 (13.07.2004) 9. punkts).

4. REZULTĀTI UN PRIEKŠLIKUMI

Pēc veiktā transportlīdzekļu kustības radītā trokšņa ietekmes novērtējuma uz detālplānojuma teritoriju Torņakalnā tika sagatavotas vispārējās trokšņa izkliedes novērtējuma kartes (skat. 1. – 3. attēlu 2. pielikumā) un kartes ar trokšņa līmeņu starpībām trokšņa rādītājiem starp situāciju 2007. gadā un plānoto attīstības scenāriju (skat. 4.–6. attēlu 2. pielikumā).

Pēc detālplānojuma teritorijas attīstības scenārija Administratīvā centra teritoriju šķērsos jaunas ielas un transportlīdzekļu pārvadi, kā arī tiks nojauktas vairākas esošās būves un to vietā izbūvētas jaunas ēkas un ēku kompleksi. Administratīvā centra darbības laikā pieaugs satiksmes intensitāte uz teritoriju šķērsojošām un teritorijas apkārtnē esošajām jaunajām un jau esošajām ielām, tādējādi palielinot trokšņa līmeni detālplānojuma teritorijā un tās apkārtnē, salīdzinot ar situāciju 2007. gadā.

Kā redzams 1.–3. attēlā detālplānojuma teritorijā un tās apkārtnē trokšņa līmenis pēc attīstības scenārija realizācijas dienas un vakara periodos variēs starp 60 dB(A) jauktas apbūves teritorijā līdz pat 80 dB(A) ielu brauktuvju un sliežu ceļu līniju tiešā tuvumā (skat. 1. un 2. attēlu 2. pielikumā). Nakts periodā trokšņa līmenis Administratīvā centra teritorijā būs robežās no 60-70 dB(A), savukārt teritorijas apkārtnē variēs starp 45-65 dB(A) (skat. 3. attēlu 2. pielikumā).

Salīdzinot trokšņa emisijas pirms un pēc detālplānojuma teritorijas attīstības scenārija realizācijas ir redzams, ka detālplānojuma teritorijā un tās apkārtnē trokšņa līmenis paaugstināsies galvenokārt ap plānotajām jaunajām ielām un transportlīdzekļu pārvadiem, atsevišķās vietās – pie tuneļa izvada un uz plānotajām ielām - pat par vairāk kā 11 dB(A) (skat. 4-6. attēlu 2. pielikumā).

Izbūvējot Administratīvā centra plānotās ēkas un ēku kompleksus trokšņa līmenis detālplānojuma apkārtnē esošajās jauktas un dzīvojamās apbūves teritorijās samazināsies, īpaši virzienā uz austrumiem no detālplānojuma teritorijas robežas. Šajā gadījumā plānotās ēkas un ēku kompleksi kalpos kā prettrokšņa ekrāni un samazinās transportlīdzekļu kustības radīto troksni detālplānojuma tuvumā esošajās jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju teritorijās ~150-200 m attālumā no Administratīvā centra austrumu robežas vismaz par 1-7 dB(A) (skat. 4-6. attēlu 2. pielikumā).

Plānojot Administratīvā centra transporta būves – ielas, tramvaja līnijas, tuneļus un automašīnu stāvvietas, būtu jāizskata iespējas veikt pasākumus, lai samazinātu trokšņa radītās sekas no šīm būvēm uz to apkārtnē esošajām sabiedriskās un

dzīvojamās apbūves teritorijām, jo pēc detālplānojuma attīstības scenārija realizēšanas detālplānojuma teritorijā trokšņa līmenis palielināsies intervālā 5-15 dB(A), pārsniedzot trokšņa rādītāja L_{nakts} robežlielumu sabiedrisko iestāžu teritorijām (50 dB(A)) par vismaz 5-15 dB(A) (skat. 3. attēlu 2. pielikumā).

Lai arī jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju teritorijās ~200 m attālumā uz austrumiem no Administratīvā centra teritorijas robežas trokšņa līmenis samazināsies pateicoties plānotai jaunu ēku izbūvei detālplānojuma teritorijā, tomēr, joprojām arī šajās dzīvojamās apbūves teritorijās tiks pārsniegti trokšņa robežlielumi, piemēram, trokšņa rādītājam L_{nakts} dažādu funkciju ēku (ar dzīvokļiem) teritorijām ~200 m attālumā no Administratīvā centra teritorijas austrumu robežas robežlielums 45 dB(A) tiks pārsniegts par vismaz 5 dB(A) (skat. 3. attēlu 2. pielikumā).